

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

Núm. 1888 ————— Any XXXVII
BARCELONA 5 DE MARÇ DE 1915

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

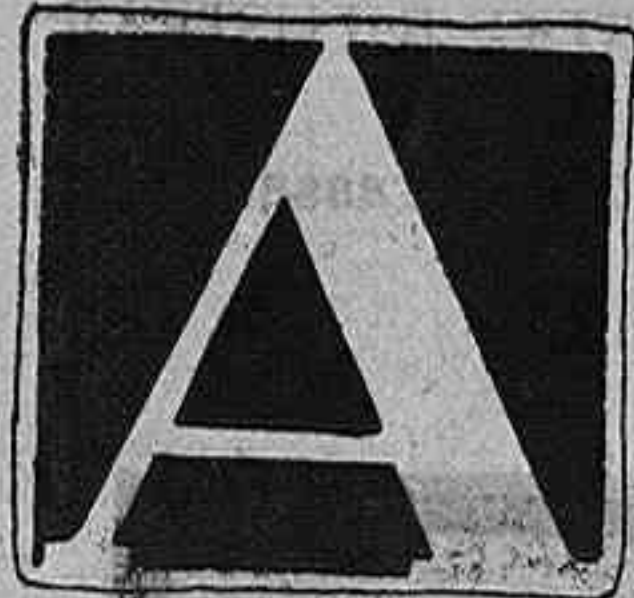
L'HIVERN A LA PRIMAVERA

—Ja fas bé d'anar així nueta; tant per tant et
deixarien sense camisa com a mi.

CRÒNICA

La taverna dels "gentlemen"

NEU-HI—ens digué en Rusiñol—hi hà bon vi, bona cuina i tindreu gent de totes menes, milionaris i infeliços, artistes i burgesos, «corridos» acreditats i honestíssims pares de família.

Un elogi de'n Rusiñol a un recó de menjar i de beguda és tota una executoria. En les seves caminades d'artista errant ha tastat totes les viandes populars—el «boeuf a la mode», a París, la polenta a Roma, el *churrasco* a la pampa—i totes les salses químiques de les cuines laboratoris; ha paladejat tots els vins que surten de la terra i els que no se sab d'on surten, i quan diu «mengeu i beheu», és com si ho digués en un altre Sant Sopar perquè ell, del pa no tant, però del vi sab ben bé que's deu parlar com a cosa divina. I anarem an aquella santa casa. I vegerem que's deia *El Canari*, nom que ja alegrava. I al mostrador, en una peixera s'hi veien peixos. I a la cuina deien que tenien pollastres i conills, perdius i coloms. I per tota la taverna, arbres i plantes feien cantar al canari, patró de la casa. I en una taula, Adam—fill de casa bona—i Eva—també de una bona casa—se partien una poma. I donàrem gràcies al Creador que'ns permetia contemplar tota la seva obra en una taverna del carrer de Lauria.

* *

La casa està regentada per el pare que's deu dir Joan, la mare que's deu anomenar Dolores i la filla que respón al dolç nom de Maria. El pare calla i vigila, la mare xerra i cuina i l'esperit sant serveix. Ell és alt, fort i una mica corvat i bona persona. Si en Rusiñol escrivís el Bon Taverner el faria aixís. Ella grossa, ben pentinada, franca, molt franca, i quan parla ens diu maternal «ai, fill meu!» La noia, guapa, alta, amb el pit rumbós, les caderes amples i el peu gran. Deu tenir un dia per als pobres, pensar amb el matrimoni, i somniar amb els saraus de La Garriga—els pares n'han vingut.—Els escriptors de la taverna, li diuen la Ben Plantada.

—Mestressa, diuen que teniu bons parroquians.

—Que si en tinc? Miri, vostè sab qui és en Planás? Doncs aquí en Planás. Vostè coneix an en Gener? Doncs, aquí en Gener. Sab en Pep Canals? Cada nit a sopar. I aquí en Pladelloréns, i l'Alsina, i l'Olanó, i el fill de l'Antoni López... Veuen aquell d'allà? Se diu Inglada i tot això

que jo cuino, peixos, i perdius, i coloms, i aus de tota mena, ell els pinta tant bé com jo els cuino.

—Digueu, que això és la Taverna-Dorée.

—Que si ho és? Miri, no li diré més que l'altre dia va venir en Prat de la Riva. Per cert que no va poguer sopar de ple que hi havia. I el dilluns vindrà un comte...

—També títols?

—Què? Ja veuràn, vinguin.

La mestressa s'aixeca i ens guia. Li llueix el pèl per la brillantina, li llueix la cara de content, li llueixen els ulls d'orgull.

—Mirin la cuina. La netedat és mig establiment, i com aquesta cap altre de tant neta. A l'istiu quan venen els fills del marquès de A... ells mateixos se fan les truites. Hi disfruten més!

—També els fills del marquès de A...?

—Doncs, què es creuen? Tots aquests xicots venen aquí perquè estan cansats de tant vi falsificat com corre, de tanta vianda que no ho és, de tanta cerimònia per a seure a taula, de tant no poder tastar amanits i bacallà a la llauna i costella a la brasa, de tant menjar per a els altres i no per a ells.

En Reventós, feu una ganyota, retorció l'espatlla i per entre la mà que fregava la barba, afegí:

—I de tant sentir masses cupletistes i mai un canari.

La dona no ho entengué. An en Reventós no l'entenen les taverneres ni els intel·lectuals. En Reventós s'haurà de morir per a que la gent se n'adongui de que és un gran home. Però era això certament lo que atreia a una taverna a la nostre «jeunesse dorée», el canari, el dalit de reposar alegrement i de somniar una mica, de trobar-se lliures davant del bon vi, de la carn que's menja amb fam de poble, de la taula on canta un una cançó, no de saló ni de cafè concert, sinó una tonada de joventut que oblida per unes hores els diners i l'encarcament de la vida sumptuosa, per a riure tant naturalment com riu el vi que raja del porró ben alt.

Però en Reventós, el maligne, torna a fer una ganyota:

—I ca! Aquests xicots venen aquí perquè els hi surt més barato.

* *

Pot-ser sí... Però és curiós que quan nosaltres abandonem la tradició de les alegres tavernes, els nostres «gentlemen» ofereixin el seu prestigi als vetlladors de marbre, al vi daurat i a la cuina barata. Ja és ben lluny aquella taverna «La Malvasía» on en Sempau començava a reposar de les seves tristeses, en Zamacois se preparava a ésser—i ja ho era—«Don Juan» en la vida i en les lletres i en Pompeius Gener menjava casolanes coses que a l'arribar a la plaça de Catalunya eren ja, en la seva fantasia, meravelles de «gourmet». Més lluny encara els IV Gats, famosos. Ara nosaltres ens recullim en la llar i gustem dels *restaurants* senyorívols. Al caure'ns els ca-

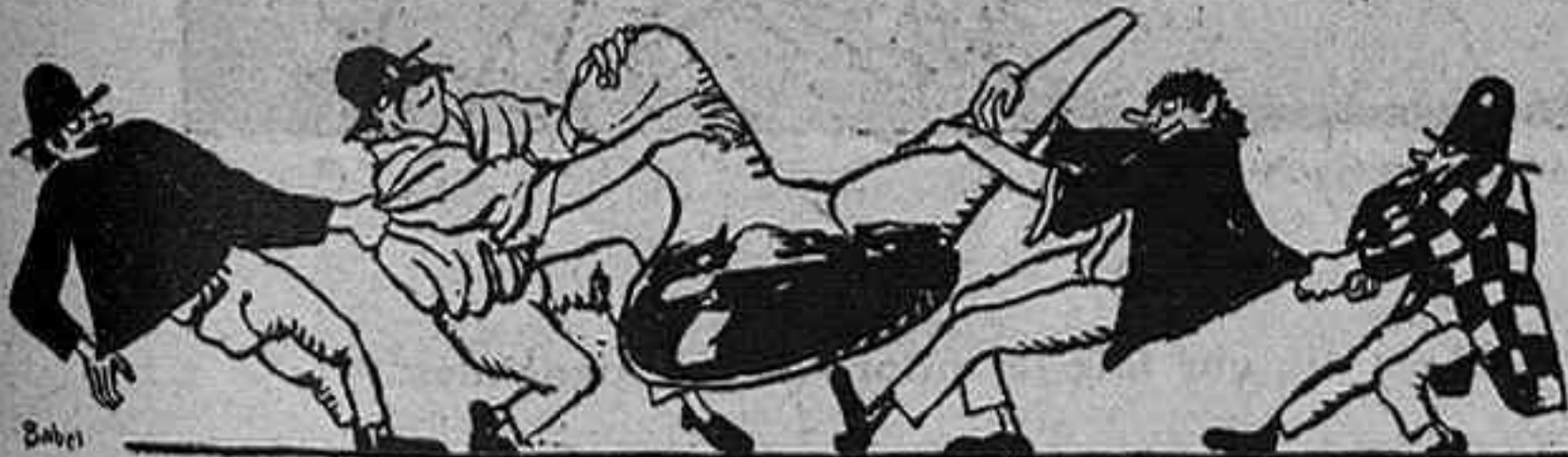

—Com estem de butlla, estimades pecadores?
—Ah, bé, molt bé, mossèn Anton... Si vol li ensenyarem...

bells se'ns han caigut també moltes coses de l'ànima. Una mica cursi això, però trist, trist com el vers rubendarià: «Juventud, divino tesoro—que te vas, para no volver».

Benaventurats els nostres «gentlemen» que van a beure en porró mentre un canari canta i una moça, alta i pitera, passa pel seu costat, rítmica, com una canèfora. Nosaltres ja hem de demanar, amb enyorament: «Aquella taverna, aquella taverna, doneu-nos-la, Senyor».

PARADOX

Un senyor que se'n desdiu

Són molts aquells a qui ha sapigut greu l'haver firmat el cèlebre manifest que llençaren AL MON els amics de la Unitat Moral d'Europa. Però entre'ls arrepençats n'hi ha hagut un que ademés se n'ha desdit. I, la veritat, ho ha fet en forma molt còmica.

Perque miri, senyor Massó i Torrents, que dir que va firmar-lo pertorbat? Carai! Qualsevol diria que l'amistat d'en *Xenius*, a qui vostè tant estima, ubriaga com el vi, encisa com les senyores, o fascina com les serpents.

Cregui, senyor Massó, encara hi és a temps, posi's la mà al cap i vegi si està pertorbat encara. No fós cas que firmés en tal estat el manifest francòfil. Ara podríem arreglar-ho. Diríem que qui firmava era el seu senyor fill i que'ls caixistes ne tenien—com sempre, pobres caixistes!—tota la responsabilitat.

Els "nuevos"

Temps enrera, a un agent de policia, arribat aquí de poc, varen preguntar-li on queia cert carrer, i és fama que, tot compungit, va respondre:

—¡No lo sé!... Soy de los nuevos. Hasta ahora no conozco otros sitios que la calle de *San Fernando* y la rambla de *Canalejas*.

Si fa o no fa, en el mateix cas de l'atribulat agent semblen trobar-se avui alguns *chicos* de la premsa encarregats de la crònica local. Parlen de Barcelona... i no la coneixen.

Exemples?

La setmana passada, el dia de l'huracà que tan tristos records ha deixat, un diari, explicant els sinistres ocoreguts, publicava aquestes curioses ratlles:

«El vendaval derribó la pared que cercaba el solar de la señora viuda de Boada, situado en la calle de Cortes, chaflán a la de Lauria.»

Què'ls sembla?... Per acabar com qui diu deixant a la majoria dels lectors a les fosques, ja veuen quanta tinta i quantes paraules.

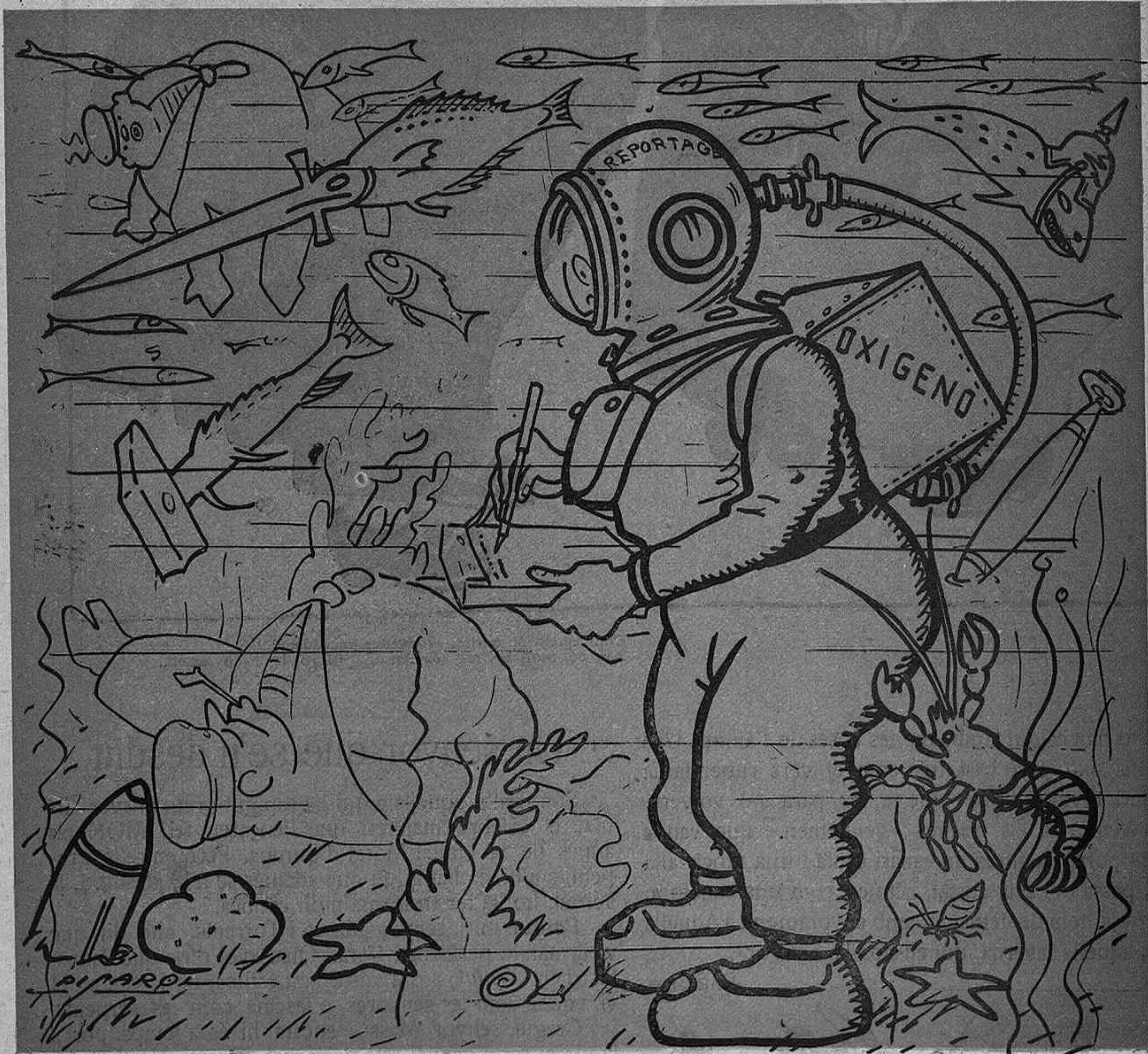
Si l'autor de la gasetilla no hagués sigut de *los nuevos*, de segur que, deixant-se de senyores viudes i de xanfrans, en dugues línies hauria sortit del pas.

«El vendaval derribó la cerca del solar del desaparecido teatro Granvía.»

I tot-hom l'hauria entès.

Un altre gacetiller, no fa tampoc gaires dies, armava també un enredo del botavant, en un cas bastant paregut.

L'home havia descobert, en determinat lloc de la plaça de Catalunya, dos sots que oferien perill pel trànsit públic, i, ple de bon zel, perque en tota exactitut se sapigués on eren, ho explicava en els següents complicadíssim termes:

CRÒNIQUES DE LA GUERRA

—Després el director del diari em diu que faig les informacions aigualides...

«En la parte en que se encuentra situado el Banco Alemán Trasatlántico, casi en la esquina que conduce al pasaje de la Iglesia de Santa Ana...»

Ara diguin; havent-hi allí a dos passos una placa que en lletres ben grosses porta el nom del carrer a que se aludeix, ¿no hauria sigut més breu—i al mateix temps més exacte, doncs això del *pasaje* no és veritat—que hagués dit senzillament:

«En la plaza de Cataluña, junto a la *calle de Rivadeneira?*»

La ventatja del procediment salta a la vista.

Al que ens preguntés—per exemple—on és l'Hotel d'Orient, no li respondriem pas:

«Es en aquell carrer vorejat de dos rengles d'arbres, amb un passeig al mig—per cert molt mal entarugat—que comença al Pla de la Boqueria, segueix avall, passant per davant del carrer de l'Unió, i acaba a prop del teatre Principal.»

No. Li diríem només:—«Es a la rambla del Mig, número 20», i hauríem acabat.

* * *

Poden estar-ne ben segurs els nostres diaristes. La senzillesa, la claretat i l'exactitud són els més bells atractius de tota informació.

I això és lo que, com se veu, falta molt sovint en les gasetilles dels *nuevos*.

I consti que, al posar-los entre els *nuevos*, creiem fer-los un favor.

Perque, si'ls que s'expliquen en la forma enrevessada que acabem de relatar fossin dels *viejos*... ail, llavors sí que...

MATÍAS BONAFÉ

Del Jardí dels humoristes

EL MORT FINGIT

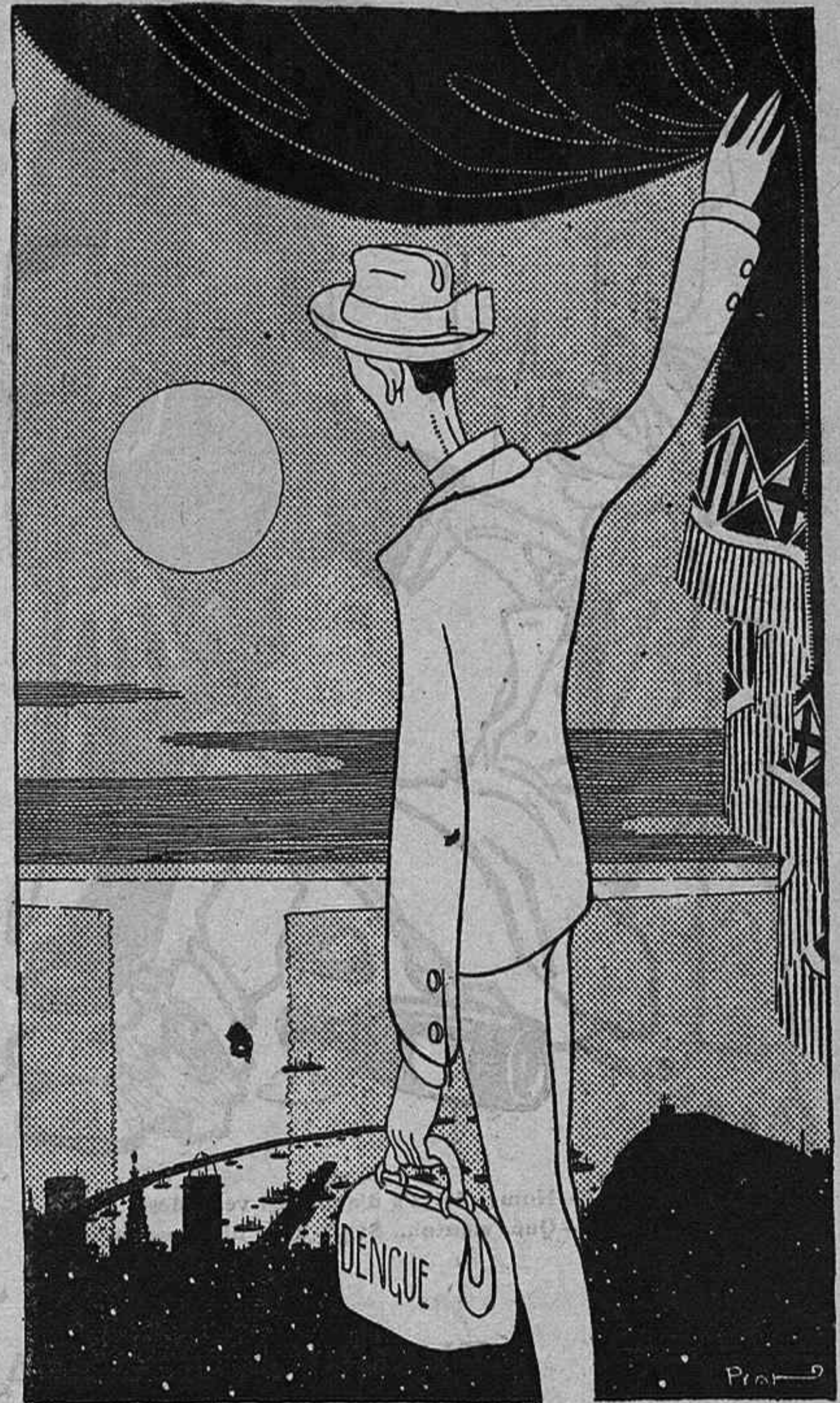
L'historieta va tenir lloc, no fa gaires setmanes, en el camp de batalla del nord de França, en la línia de foc de aprop de La Bassée.

Després d'un regular combat, en el qual l'infanteria aliada hi jugà un gran paper, obtenint una gloriosa victòria, un destacament de tropes angleses es dedicà a fer un detingut regoneixement per les trinxeres guanyades, al objecte de recollir ferits i enterrar morts. Quan trobaven un soldat a terra s'asseguraven del seu estat, constataren la defunció, i anaven per un altre.

De prompte, l'oficial anglès s'aturà davant d'un alemany que, ben estirat i aguantant-se la respiració, feia veure que era mort, al objecte de que passessin de llarg i el deixessin tranquil, per a després poder-se escapar.

L'oficial anglès l'agafà pel clatell com si fós un gat, i amb un somriú irònic, digué al sargent:

—Es mort!... Enterreu-lo!

NOU HOSTE

—El meu caríssim amic, el Tifus, no s'ho degué endur pas tot, me sembla...

Al sentir això el *cadavre* del alemany va estremir-se de cap a peus.

—Enterreu-lo desseguidal—repetí l'oficial.

I aleshores el mort fingit, obrí els ulls, s'agenollà i suplicà que no l'enterressin, perque era viu i ben viu.

—Cal... no't crecl...—digué l'oficial anglès.—Els *boches* sou molt embustersos.

I, dirigint-se als seus soldats, afegí:

—Ell diu que es viu, però no us el cregueu. Són molt mentiders jels *boches*. Enterreu-lo, enterreu-lo amb els altres.

—Soc viul... ben viul...—tornava l'alemany.

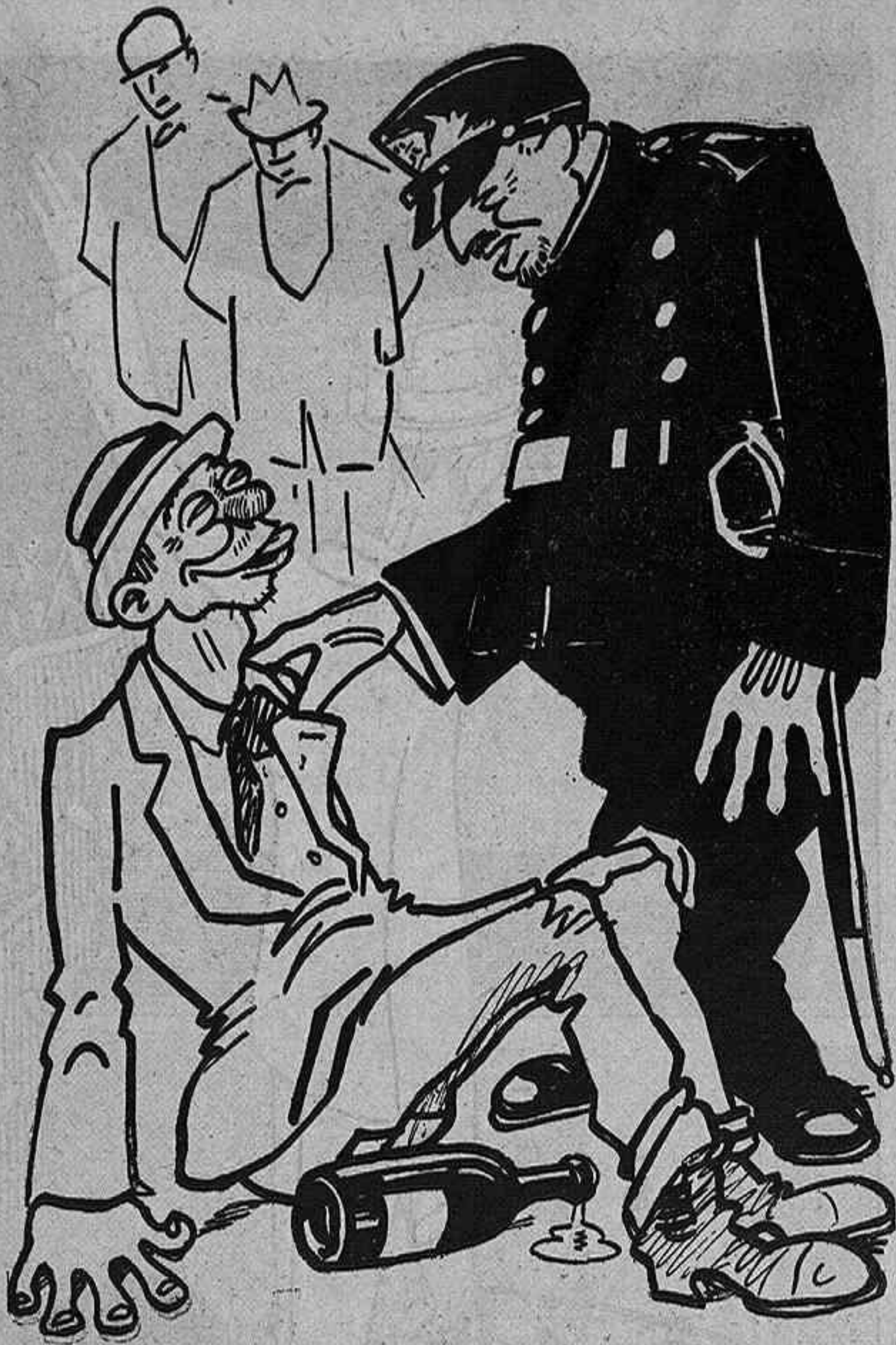
—Ets capaç de provar-ho?

—Feu-me la prova que volgueu.

—Apa, doncs... Té, a veure si et menges aquest troç de pa i aquest tall de botifarra.

El pobre alemany, que feia hores que no havia menjat, demostrà, en un tancar i obrir... de boca, la seva *vi-vor*, tot celebrant trobar-se presoner d'una gent tant campetxana i de tant bon humor.

JACQUOT

—Home, deixi's d'aquestes ventades!
 —Qué, vientos!... Si ya hace días que no'n fa.

EL REI ALBERT A L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

En un atent comunicat del senyor Cònsol general de Bèlgica a Barcelona se'ns facilità, no fa gaire, copia de la contesta que'l Ministeri de Negocis Estrangers, donà en son degut dia al Missatge dels artistes i literats catalans al Rei dels Belgues, de adhesió i protesta per la destrucció i incendi de la desventurada Lovaina; missatge que, com recordaràn els nostres estimats llegidors, tinguerem l'honor de iniciar.

Per a satisfacció dels firmants, i per a natural descàrreg nostre, creiem oportú transcriure avui en aquestes mateixes columnes l'esmentat document pel qual el noble rei Albert ens acusa rebut del delicat i efusiu homenatge de l'Intellectualitat de Catalunya.

CONSULAT DE BELGIQUE
 A
 BARCELONE

PASEO DE GRACIA, 44
 N.º 79

Barcelona 17 de Febrero de 1915.

Muy distinguido Señor mío: Refiriéndome a mi comunicado del 14 diciembre ppdo. relativamente al envío del Mensaje de protesta por la destrucción de Lovaina dirigido por Vd., en nombre de la inte-

lectualidad catalana, a mi Augusto Soberano, a continuación tengo el honor de transcribirle la respuesta que sobre dicho homenaje acabo de recibir del Departamento del Ministerio de Negocios Extranjeros de mi país:

«J'ai l'honneur d'accuser réception de l'album destiné au Roi dont votre lettre du 17 Décembre dr. m'annonçait l'envoi.

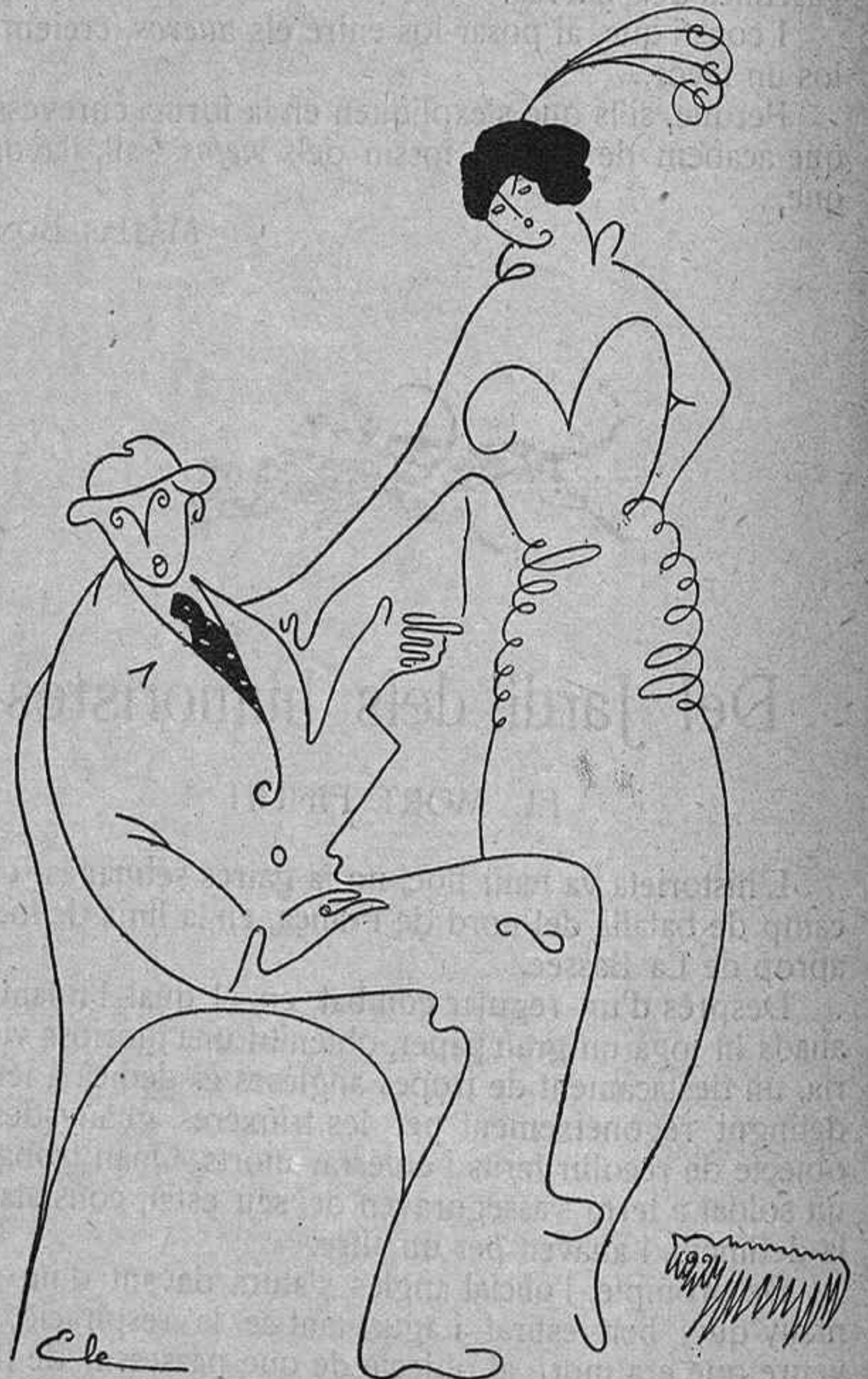
«Je vous prie de vouloir bien faire parvenir les très vifs remerciements de Sa Majesté à la Direction du Journal catalan ESQUELLA DE LA TORRATXA: Elle a été très touchée de cet hommage si délicat».

Renovando a Vd. las más expresivas gracias por esta prueba de simpatía, sírvase aceptar el testimonio de mi mayor consideración.

El Cònsul de Bèlgica,
 E. LEFEVRE

Sr. D. Antonio López

Propietario del semanario L' ESQUELLA DE LA TORRATXA
 BARCELONA

—Pensa noia que avui haig de menjar de peix.

—Ah, si?... I doncs de què't serveix la butlla de la neutralitat?

GLOSARI

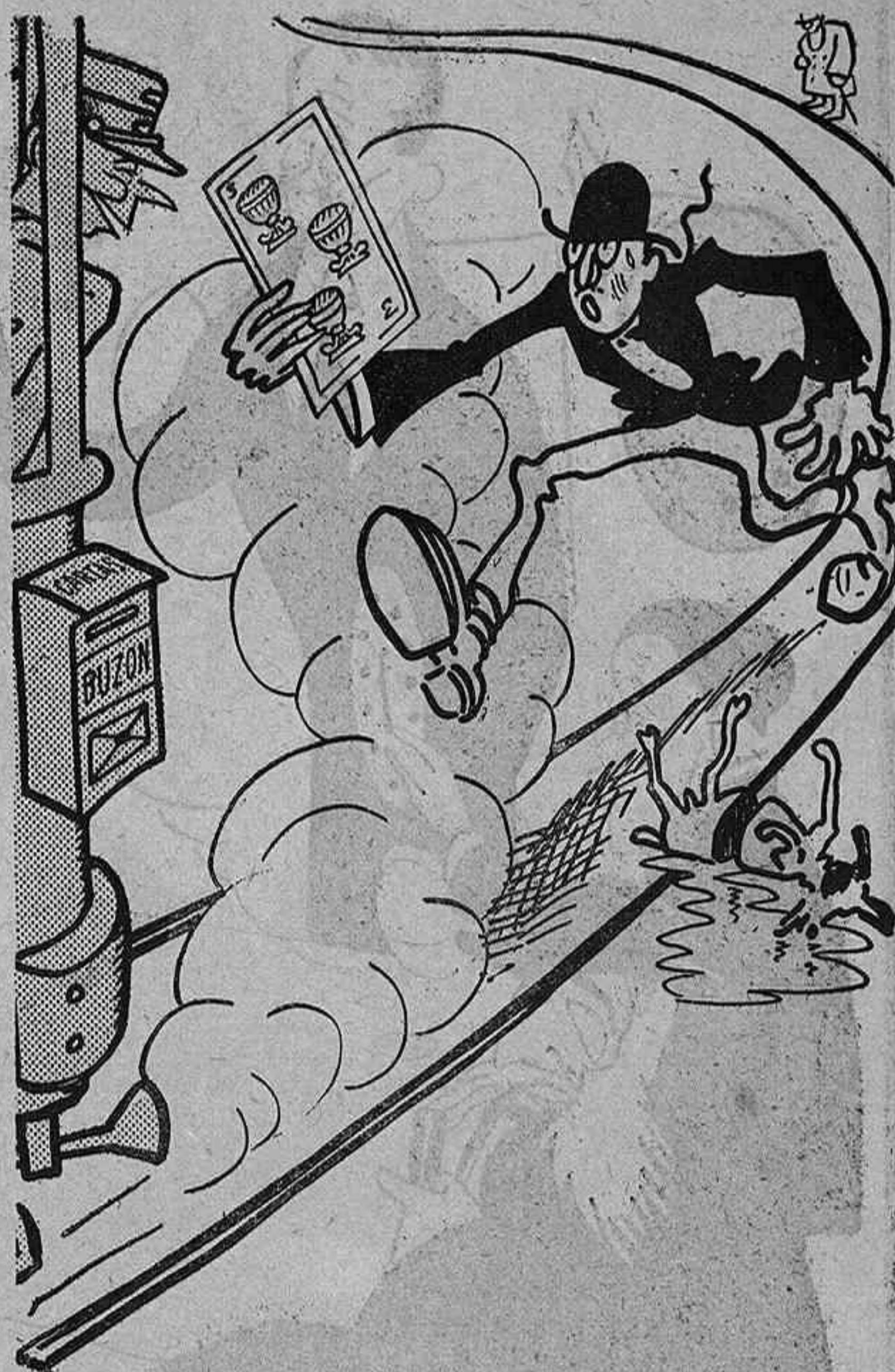
ESPURNES DE LA GUERRA

El professor Aulard, el gran historiador francès, ha llegit un dels nostres pobres «glosaris», a la Sorbona.

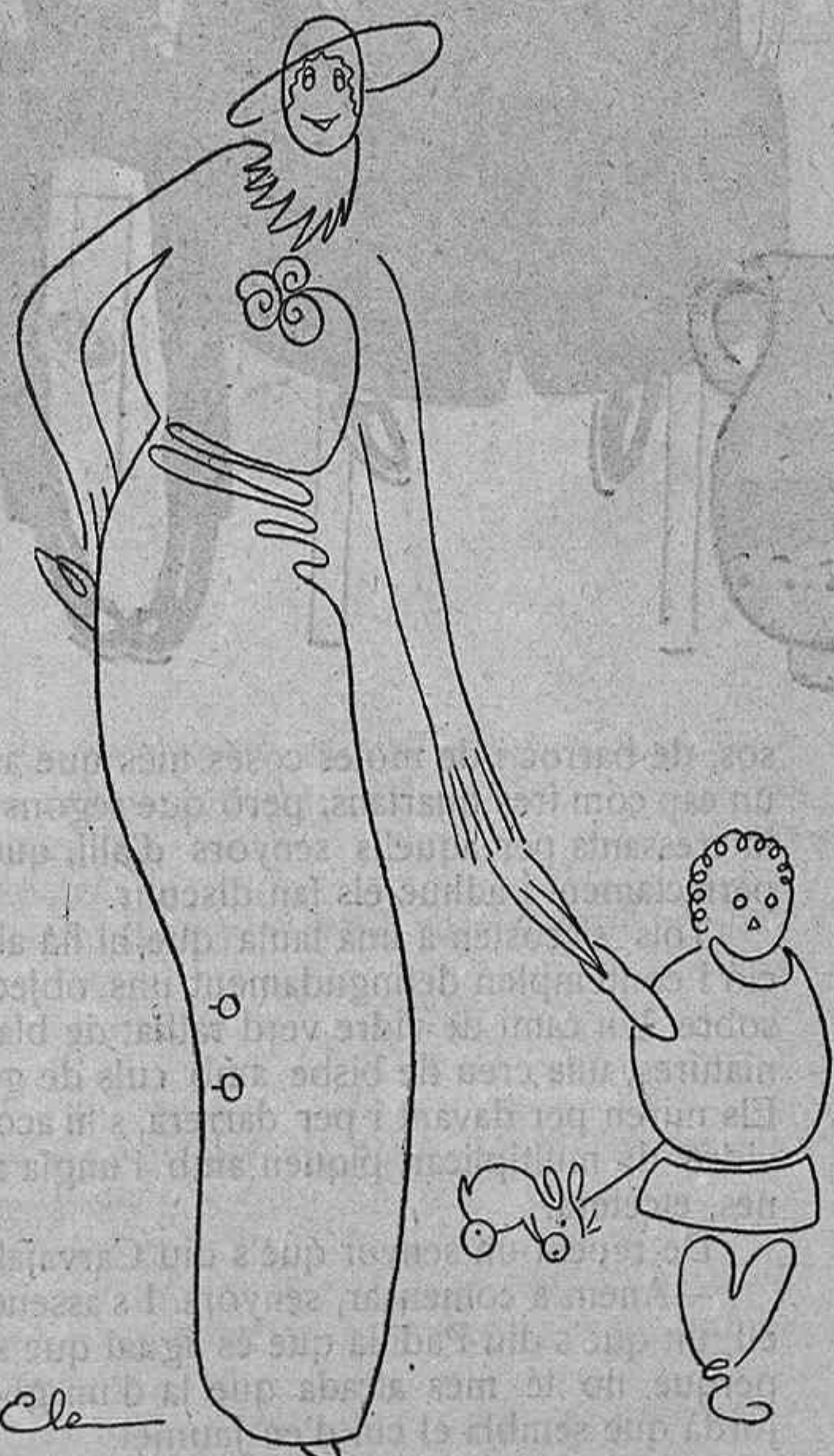
L'il·lustre i gran home, ens escriu que'ls oients s'han commogut un moment, al sentir una vèu que venia de Catalunya.

No per modestia, sinó per ésser veritat, havem de creure que aquell públic no aplaudia pas la literatura que hi pogués haver en els nostres mots, que això no ho haurien aplaudit perquè val ben poc lo que poguem dir; aplaudia el sentiment que va endevinar en lo que deiem i el cor que batejava al seu ritme. L'aplaudiment, en lloc d'un elogi, era un abraç que'ns enviaven els de l'altra banda del Pirineu. Era dir-nos: «allà a Catalunya tenim germans que'ns reconforten, que en els moments amargs que estem passant envien bàlsem d'amistat. Són dels nostres en pensament».

Estem convençuts que la nostra vèu sols podia entrar an aquell Casal pel camí del sentiment, i és que arriba un moment que la ciència també s'estima el caliu d'una mà que estrenyi amb devoció. L'estudi sol assecar als homes; omple l'ànima de desconsol; el du a un més enllà sens fites. En el molt sapiguer, arriba un moment que el dubte porta al desengany, i el pobre savi es troba sol al mig

—Ei!... Conductor!... Parí, que vul tirar una carta!...

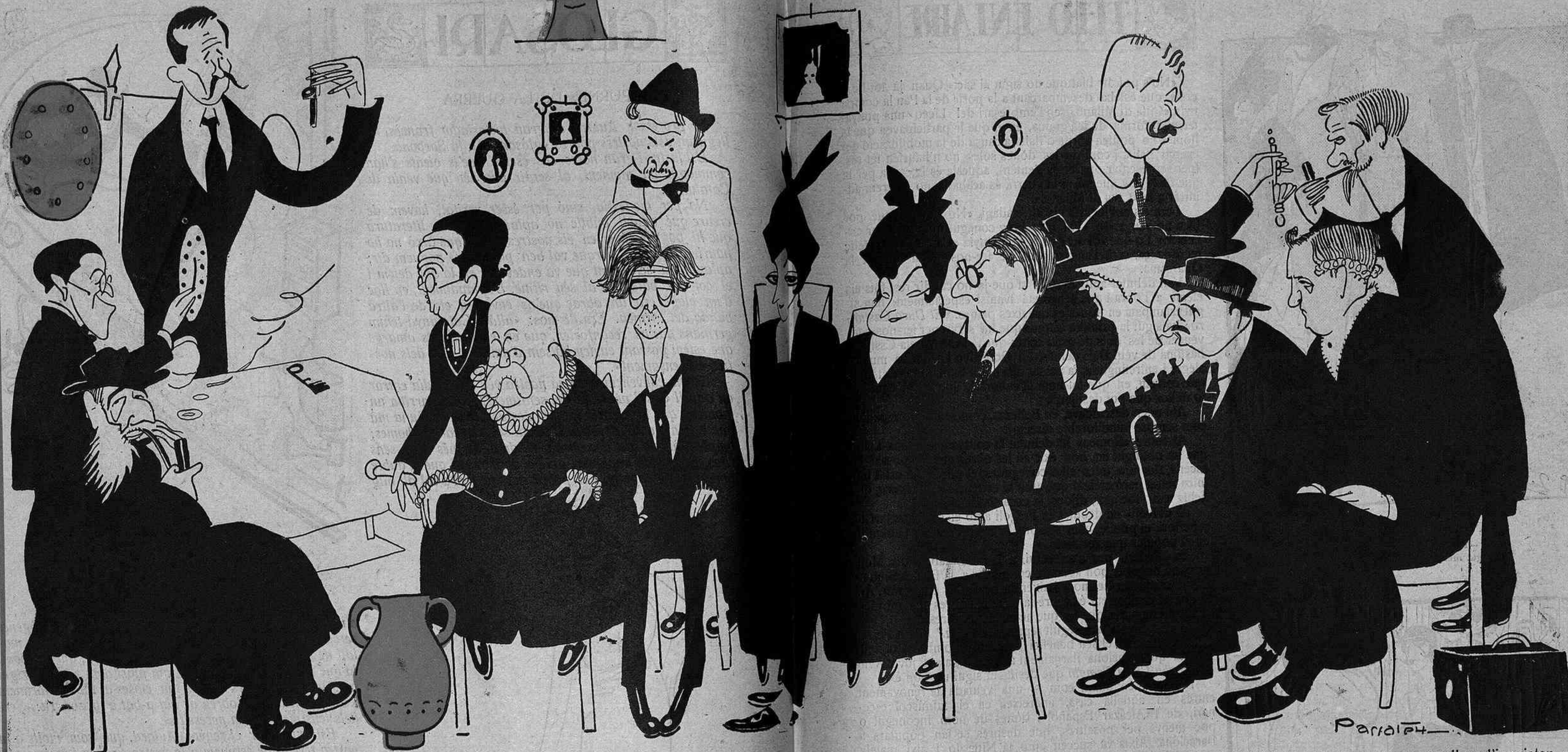
—Qui la va inventar, mamà, la Quaresma?...
—Un bacallaner.

d'una biblioteca i cerca l'amistat pel món, com Diògenes cercava un home, i diu: «Vina a mi germà, queestic malalt de tant sapiguer i necessito qui em vetlli, qui em conti lo que no hi ha en els llibres, qui plori amb mi i qui rigui amb mi.» I aquelles portes tan closes a tota ignorancia i a tota incultura s'obren de bat-a-bat a un sol crit: «Seré dels teus mentres em necessitis».

Estigui segur el senyor Aulard, que som molts a la nostra terra que estimem a la vostra França i rechem mots de simpatia per ella i pels seus nobles fills. Que som enemics per força d'aquells que la volen ferir, que no volem la guerra per la guerra sinó la que porta a la pau. Som molts que entrem a la Sorbona el dia que toquen a estimar, i més que aquells noms tan respectables, estimem els cors que hi bateguen dintre. Quan la ciència no rima amb l'ànima, ja havem vist a lo que porta: a fer canons de 42. La Sorbona creiem ja que no és un temple on sols hi entren els escullits. També és una ermita de llàgrimes, on voldriem penjar un ex-voto el dia que França sia salvada.

XARAU

ELS ANTIQUARIS

Els dijous, cap al tart, un seguit de personatges de posats diversos, de vestits molt diferents també, acompanyats alguns de hermoses dames, entren en una escala del pla de les Comedies. N'hi han de vells i joves, d'elegants i de deixats de roba, de rapats de cara com capellans i de barbuts com boc, però tots tenen un airet comú e indefinible, l'airet que dóna a les persones l'estimar, el conèixer, el traficar (amb tot respecte, eh?) amb coses belles.

*Són els antiquaris. Al ésser al entresol se saluden tots, i desseguida se pregunten: què hi hà? I el profà comença a sentir parlar de Talaveres, de reflexes, de randes catalanes, de segle XII, de segle XV, de fins de segle, de Llui-

sos, de barroc i de motes coses més que an ell li posen un cap com tres quartans, però que segons veu, són molt interessants per aquells senyors d'allí, que les entenen perfectament i àdhuc els fan discutir.

Tots s'acosten a una taula que hi hà al mig l'habitació i contemplen detingudament uns objectes que hi hà sobre. Un cantí de vidre verd ratllat de blanc, unes miniatures, una creu de bisbe amb culs de got, plats vells. Els miren per davant i per darrera, s'hi acosten amb un vidre de multiplicar, piquen amb l'ungla a les porcellanes, etcètera.

De repent un senyor que's diu Carvajal, diu:

—Anem a començar, senyors. I s'asseuen tots menys ell, un que's diu Padilla que és igual que s'hi ho estés, perquè no té més alçada que la d'un goç assegut i en Jordà que sembla el cul d'en Jaumet.

El senyor Carvajal agafa un plat i diu:

—Quan ne donen d'aquest plat?

Un fulano respón:

—Cinc pessetes.

—Cinc pessetes d'un plat català com aquest?

—Sis.

—Set.

—Vuit.

—Dèu.

—Dèu, qui en dóna més de dèu? Ningú? Alabat sia Déu. Fet! Queda per el senyor Andreu.

I d'aleshores ja't pots fer l'il·lússió de que ets al Paralelo, sinó que en comptes de paraigües, vestits i pastilles de sabó, encanten els objectes, abans anomenats, que hi havien sobre la taula.

El profà, més o menys esverat al sentir els preus que

paguen d'algun objecte, com que an ell no l'inquieten, comença a tranquilitzar-se i a mirar la concurrència, i a trobar-hi coneguts. Carai! aquell és en Vilumara, i aquell en Blanc, allí hi han en Riquer i el senyor Giu, i els Soto i en Picarol. Després gosa a mirar-se les senyores. Que és elegant aquesta francesa que compra amb tanta rabia, i aquesta negra tan bona moça, qui és?—pregunta a un amic.

—Home, és la dòna de'n Jordà que va amb sa germana. T'agrada la cunyadeta?

—Calla!

El profà ha caigut dintre uns ulls que són com pous per lo negres i lo fondos, i ja no'n surt fins que'l deixonden i li diuen:

—S'ha acabat. Anem, no badis!

HANE

—Apa, decidix-te... Quina de nosaltres vols que vingui a sopar amb tu?
—Totes tres m'agradeu. Que vingui la que tingui menos gana.

—I per què?... Per què vols dedicar-te al vaudeville ara?
—Perque les actrius d'aquest genre no més tenen gasto de camises.

TELO ENLAIRE

«No's pot dir blat que no sigui al sac.» Quan ja tot-hom creia que estava desembarcant a la porta de la Pau la companyia «Citta di Milano» reb l'empresari del «Liceo» una punyalada en forma de telegrama, en el que li participaven que'ls homes no podien sortir d'Italia a causa de la mobilització del exercit italià, i com de les dones soles no n'haurien fet res, (per representar operetes, s'entèn), aquesta és la causa per la que fins l'any que vé, si la guerra és acabada, no podrem admirar a la «Citta di Milano.»

I ara els col·locaria un altre adagi. «No hay mal que por bien no venga.» o «Val més boig conegut que savi per conèixer.» Lo que vol dir que la companyia «Caramba», de felicitat recordança, serà l'encarregada de fer-nos pecar durant la Quaresma.

Van debutar amb *Eva*, de la que ja no cal dir res; tots els elegis a l'obra i a la senyoreta Ivanisi especialment, han sigut estampats en aquestes mateixes planes. «*El Duca Casimiro*» ha sigut la primera estrena que ha servit per fer-nos convèncer de les dots de gran actriu que té la senyoreta Cossillag, llàstima de veu! Dels demés, en Gonsalvo i prou. La musica alegre i entretinguda, fa passar una bona estona i en els temps que correm, en que tot-hom té cabories, que'l distreguin és lo millor que pot desitjar.

Ah! m'en descuidava, en Bellezza, com sempre simpàtic, i com sempre immillorable director.

Al teatre «Romea» ha debutat la companyia Plana-Llano que ha obtingut un bon èxit en les obres que ha posat en escena, fins ara totes elles conegudes; el públic ha estat una mica retret però creiem que amb la estrena de *La Garra*, que debia tenir lloc ahir, dijous, la cosa s'animarà.

Al «Tivoli» ha debutat en Frégoli amb el seu característic repertori, el públic, com sempre, ha acudit a veure i aplaudir an el popular transformista.

En Montero, per a substituir a la inoblidable Pura Montoro, ha tingut el bon acert de contractar a la Blanca Suárez. L'èxit d'aquesta hermosa i aixerida actriu ha estat gran. Ara lo que sí desitjariem és veure-la en altres obres una miqueta més entretingudes que les que actualment representa.

Al «Espanyol» han seguit representant el n.º 18. En Ferrer celebrà dimecres el seu benefici acudint-hi nombrosa concurrència que ovacionà llargament al aixerit galant jove. Avui estrenaran *Clara Tampin* que desitgem sigui un bon èxit.

De quan en quan, com si una ventada de renovament entrés en aquella casa, apareixen en el minúscol escenari, de l'«Alcázar Español», dones de nom inconegut o poc menys per nosaltres, que després se fan populars a Barcelona. Aixís va succeir amb la Nitta Jo i així mateix passarà amb la Turcy, *chanteusse* francesa, de qui tot elogi seria pàlit; la veu, el gest, la dicció, en fi, és precis veure-la per a fer-se càrrec de lo meravellosament que canta aquesta dona.

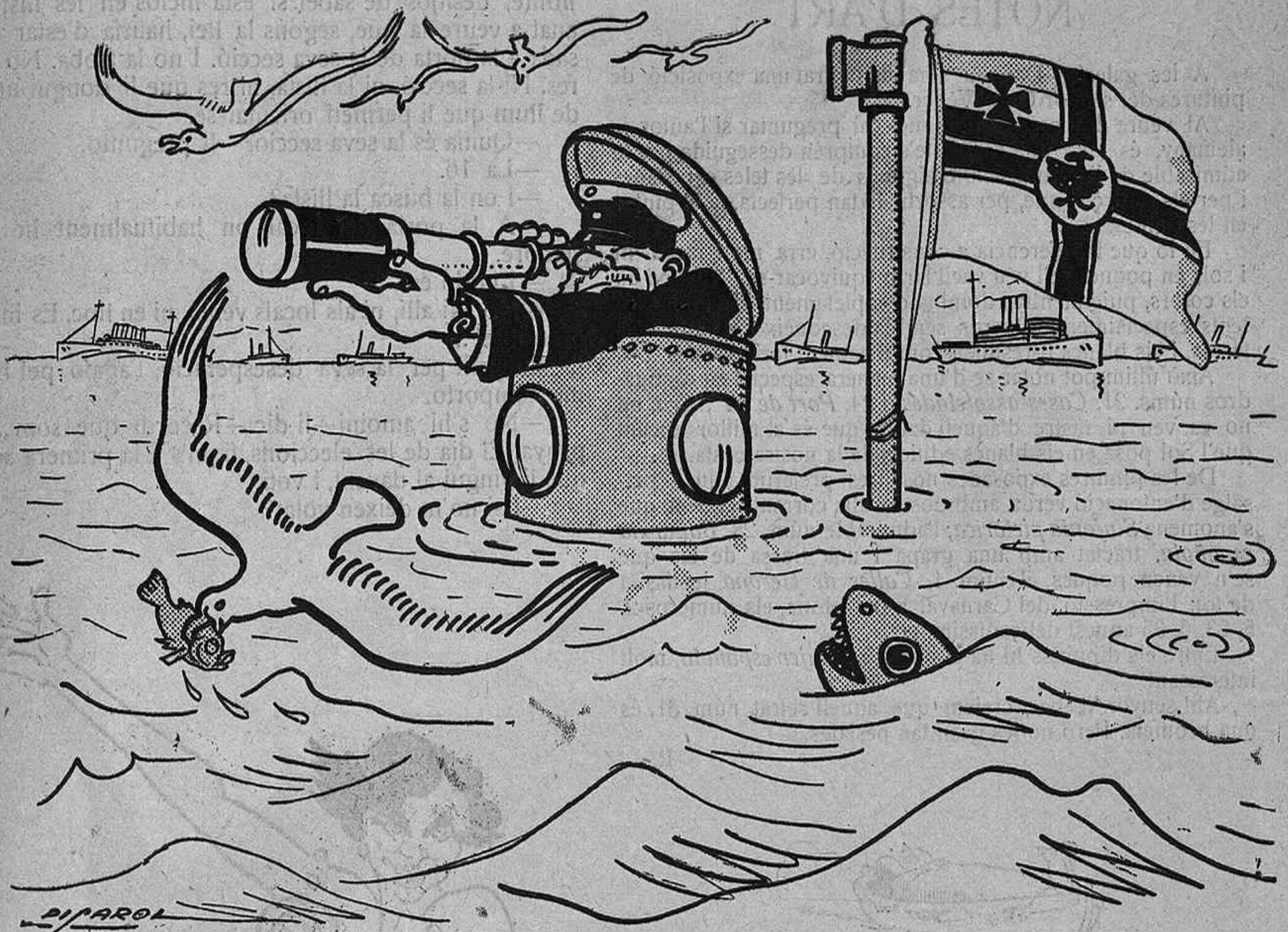
L'únic que podem fer en obsequi a nostres llegidors i llegidores que no tinguin escrúpol d'entrar en aquell cafeti del carrer de la Unió, és donals-hi el bon consell de que vagin a sentir-la i després... després ja tornarem a parlar-ne.

Entesos?

Al «Cómico» ha començat a treballar una companyia de vaudeville dirigida per els senyor Santpere i Bozzo i la senyora Meyer. Estrenaren la comedia de Hennequin «*Els honors de l'adulteri*» que el públic rigué trobant-la, emperò, una mica poc picanta. Els artistes treballaren a consciencia i foren forsa aplaudits.

Dilluns vegerem projectar la pel·lícula *El corb del campament*, primera de les editades per la casa «Segre films». Es molt hermosa i en ella se llueixen els nostres amics els actors Santolaria, Guitart i Ceret.

MATEU REI

GUERRER DE MAR

—Noi, que va llarg això!... Va més llarg que la Quaresma!

ELS DEPORTS

I heus-aquí que, degut a l'amabilitat de L'ESQUELLA, tornem a la palestra periodística, disposats a reanudar la nostra eterna campanya per la veritat i la noblesa en les qüestions deportivesques.

La nostra ploma, un xic rovellada per l'inacció, se troba en aquests moments desorientada. Procuraré orientar-la un xic. Els esports han sofert en aquests darrers mesos una sensible depressió i a pesar de que entrem a la primavera (que, segons el *couplet*, *la sang altera*) se nota poca activitat, no solament en el camps del *noble juego* de la còssa (que deia aquell), sinó en altres camps més amples i espaiosos com el parc de la Ciutadela que abans era el local social dels ciclistes incipients i avui ho és dels corredors a peu de la Casa de Família, que té una *família* de xicots bastant aprofitada, deportivament al menys.

I sinó que ho diguin les curses a peu verificades diumenge passat en les que dos corredors lograren batre el *record* (espanyol, eh?) dels 1500 metres i el de la llegua espanyola, (5575 metres) además de disputar-se altres 45, la cursa Copa Athletic que consistia en donar dues voltes al Parc, (2960 metres).

Mes deixem les coses terrestres i anem a les marítimes, en les quals, naturalment, talla el bacallà el mai prou alabat Centre A. de D. de la I i de la C... amb el seu Club de Mar. Diumenge feu una festa a l'*altra banda* (com diuen els barquillers), amb *golondrinas* per a portar-hi la gent, i regates variades amb *Copa Canigó*, medalles, etc. En fi, un èxit pels animosos joves de l'art de la ploma i el taulell que demostren

tenir puny i coratge per a manejar el rem com si fós un llibre major o bé una peça de tela.

Aquest simpàtic Club de Mar ens reserva una sorpresa. Nosaltres, indiscrets, la direm: Vol acudir al Campionat de Espanya amb dos iols. El cronista ho ha sapigut extraoficialment i els felicita per endavant.

Del partit *Badalona-Espanyol* no cal parlar-ne. Els badalonins quedaren fets uns aprenents davant d'aquelles *pintes* que té l'Espanyol, al seu primer *team*, i, naturalment, perderen. No podia ésser altra cosa.

Veuen, en canvi el cronista té un gran interès amb el partit *Barcelona-Espanyol* que, segons notícies, se prepara per a diumenge que vé. Aquest interès penso el tenen avui quasi tots els aficionats, car d'aquest partit depèn el Campionat de Catalunya i pot-ser el d'Espanya, ja que el Club que guanyi haurà de jugar amb castellans i vascongats...

Mes noto que'm vaig *orientant*, pot-ser un xic més de lo regular i poso fi an aquestes mal girbades quartilles, promtent als pacients llegidors una bona racció de foot-ball pel divendres que vé, jutjant amb tota imparcialitat i *neutralitat* el partit *Espanyol-Barcelona*, el més interessant, sens dubte, de l'actual temporada.

Hip

NOTES D'ART

A les galeries Dalmau s'ha inaugurat una exposició de pintures del senyor Otto Weber.

Al veure les seves obres no cal preguntar si l'autor és alemany, és això una cosa que's comprèn desseguida per lo admirable de l'organització d'algunes de les teles exposades i per els esforços que, per assolir-la tan perfecta, fa el pintor en les demés.

En lo que fa referencia a construcció, erra molt rarament i sols en poques se'l veu vacil·lar o equivocar-se. No així en els colors, puig mentres domina completament els tons violents, especialment els verds, sembla desconèixer el valor dels terres, i els blancs li resulten completament farinosos.

Això últim pot notar-se d'una manera especial en els quadros núms. 21, *Cases assoleiades*, i 24, *Port de la Selva*, on no es veu ni rastre d'aquell daurat que és el millor encant que'l Sol posa en els blancs edificis de la nostra costa.

De les pintures exposades nosaltres preferim aquell paisatge d'entonació verda amb dos cavalls corrent, creiem que s'anomena *Sinfonia pictòrica*; l'admirable núm. 28, *Bailarina española*, tractat amb una grapa i una trassa de les que se'n veuen poques, el núm. 4, *Calles de Gerona*, justíssim de tot; l'impressió del Carnaval a Barcelona, els números 2, 5, 23, 6, 35 aquest delicadíssim, etz.

Entre els dibuixos hi hà el núm. 9, *Mujer española*, molt interessant.

Ah! senyor Weber, creiem que aquell retrat núm. 31, és una brometa. Però no les gastis tan pesades.

R.

QUADROS AL VIU

Un ignocent

El veig, de lluny, anant i venint per davant de la tenència d'alcaldia.

Intrigat per la seva agitació, em paro i l'observo.

Què deu buscar, el meu amic?

No ho comprenc. Ara entra al vestíbul de l'edifici, ara s'acosta a la paret de la dreta, ara examina la de l'esquerra...

Surt, amb el front espantosament arrugat, i es fica en el portal de l'escola adjunta. Mira cap aquí, mira cap allà, s'atura, medita, gira altra volta sobre els seus talons i surt, per segona o tercera vegada, al carrer.

M'hi acosto.

—Senyor Font, què li passa?

Em mira, amb aire aturadit, com si acabés de despertar-se, i em diu amb vèu afligida:

—Es estrany això!...

—El què?

—No trobo la meva llista.

—Quina llista?

Inflamat tot de cop, com si a dintre d'ell s'hi hagués encès alguna cosa, el meu amic s'explica.

Li han dit que'l dia 14 ha de haver-hi eleccions i el

home, desitjós de saber si està inclòs en les llistes, ha anat a veure la que, segons la llei, hauria d'estar exposada a la porta de la seva secció. I no la troba. No troba res. Ni la secció, ni la llista, ni res que li dongui un raig de llum que li permeti orientar-se.

—Quina és la seva secció?—li pregunto.

—La 16.

—I on la busca la llista?

—A la porta del local on habitualment he votat sempre.

—I no hi és?

—No. Ni allí, ni als locals veïns, ni en lloc. Es incomprendible!...

Enternit per la seva desesperació, l'agafó pel braç i me l'emporto.

—No s'hi amoïni—li dic.—Recordi que som a Espanya. El dia de les eleccions, fiqui's a la primera secció que li vingui al davant, i voti.

—I si no'm deixen votar?

LES GRANS ESTRELLES DE CAFÉ-CONCERT

Mlle. TURCY, de l'«Alcázar Español»

—Oi, mestreça, que semblem submarins?
 —Sí... Pobres de vosaltres que ho fossiu, ara que som a la Quaresma!...

—No votil... Al fi i al cap, votant vostè o no votant, succeirà lo mateix. ¿No sab que això *estava escrit*?

L'home no m'entén, però s'asserena i, oblidant-se de les llistes, segueix amb mi, carrer avall i m'ofereix un cigarro.

STOP

ESQUELLIOTS

Complint ordres del Govern, l'Ajuntament ha començat els treballs per a portar a cap el cens cavallar de Barcelona.

Es dir, que'ls senyors regidors hauràn d'averiguar amb tota exactitud el número de cavalls que aquí existeixen.

Els cavalls que hi hà, nosaltres no'ls sabem.

Ara, si'ns preguntessin el número de burros, si que'ns comprometèriem a dir-lo.

No hauríem de fer més que una cosa:

Agafar els datos de les darreres eleccions municipals i comptar els electors que, carregats de bona fè, varen votar als actuals regidors, en la creencia de que, al ésser a Cà la Ciutat, administrarien rectament els nostres interessos.

Si'ls simpàtics coristes de l'Orfeó Gracienc fossin gent quisquillosa, ¡quin escàndol li armaríen ara al divertit solfista senyor Alard!... Pot-ser fins el portarien als tribunals, demanant-li danys i perjudicis per la injuria que va fer-los el passat dissabte al parlar d'ells.

Nada menos que «voluntariosos coristas» els deia en lletres de motllo l'inefable crític (!) musical, en les quatre ratlles que dedicava al concert donat a la «Sala Auditorium». *Voluntariosos!*

Creiem, no obstant, que'ls aixerits coristes de l'Orfeó Gracienc, farien molt mal fet si per aqueixa tonteria s'enfadessin.

Cert és, com tot-hom sab, que *voluntarioso* vol dir «persona que quiere, por capricho, por falta de educación o por vanidad, hacer siempre su voluntad», però han de comprendre que'l senyor Alard no té la més *lvida* idea del significat de les paraules castellanés i que al dils-hi *voluntariosos* els volia dir, a bon segur, qualsevol cosa agradable, i el pobre, desorientat, com de costum, no va saber explicar-se.

Per lo tant, coristes de l'Orfeó, sigueu magnànims amb ell i perdoneu-lo, que al escriure allò, no sabia lo que escrivia.

UN DESAFÍO A MADRID

- Prou!... Prou, nois!... L'honor ja està salvat.

Acompanyat d'altres escriptors, l'insigne Guimerà va anar aquest dia a veure a l'alcalde per a recordar-li el compromís que l'Ajuntament va contraure d'erigir un bust del gran actor Iscle Soler, i demanar-li, al mateix temps, que faci fer un nas al d'en Fontova.

¡Quines ganes té, don Angel, de perdre el temps!

¿No comprèn que'ls nostres concejals no estan avui per aquestes menudencies?...

Aixecar bustos!... arreglar nassos!...

Altre feina tenen en guardar-se de que l'opinió, justament indignada i agotada ja la paciència, no'ls espatlli els séus.

S'ha publicat una detallada estadística de les defuncions produïdes per la passada epidemia.

Total de morts, del tifus: 2.026, repartits entre 946 dones i 1.080 homes.

L'edat més castigada fou dels 15 als 20 anys, que donà un contingut de 434 defuncions.

Es diu que, d'aqueixa estadística, l'Atracció de Forasters en farà un tiratge especial per a repartir al estranger.

Els periodistes madrilenys senyors Luca de Tena i Blanco s'han desafiat.

¡Llàstima d'energíes!

Tan bon servei que haurien fet a les avançades.

Des de'l diumenge passat, els tramvies de Barcelona porten buçons per a la correspondència.

I és tanta l'afició del públic a utilitzar-los, segons diuen, que, el primer dia solament, s'hi depositaren 2.000 cartes.

Dos mil barcelonins que al acostar-se al tramvia se sentien hèroes.

Perque vol valentia afrontar un buçon d'aquells; col·locar-se davant d'un tramvia per a tirar una carta.

Per a donar exemple al veïnat, l'Ajuntament acordà fer propaganda en favor de les flors a les finestres i balcons.

I dijous passat la fatxada de les Cases Consistorials aparegué guarnida amb testos de tota mena.

Un tranquil que passava va fer-hi l'indispensable comentari:

—Aqui fóra - digué—hi han les flors. Les espines són a dintre.

Ja deuen haver vist que ens trobem en ple període electoral.

Però també es deuen haver ficat que l'entusiasme dels electors brilla completament per la seva ausencia.

Els del *tinglado* prou s'escarracen fent veure que aquestes són unes eleccions importantíssimes, de vida o mort, etz., etz.

Gracies a Déu, sembla que comença a preocupar més la gana que la política.

NOTES DE CASA.

Del senyor J. Llatjós Prunés rebérem una atenta invitació per a assistir a la proba de la pel·lícula *Quien por la patria muere...*, la projecció de la qual tingué lloc dimecres al «Salón Cataluña».

Tantes mercès.

Ahir, dijous, degué tenir lloc en el teatret Olimpo una reunió d'elements Catalanistes per a tractar de prestar tot l'apoi possible al senyor Puig i Esteve, president del C. A. de D. de C. i de l'I., amb motiu de la persecució que sofreix.

Inútil dir que fem vots per a que'ls organitzadors de tan simpàtica obra se surtin amb la seva.

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

OBRA NUEVA

BARÓN DE HOLBACH

DEL AMOR CONYUGALLOS ESPOSOS EN LA VIDA
PRIVADA :: SUS DEBERES
SUS PLACERES LEGÍTIMOS

Un tomo UNA peseta

MARIUS ANDRÉ**LA CATALOGNE
ET
LES GERMANOPHILES**
(Catalunya i els germanòfils)

TEXT FRANCÈS I TRADUCCIÓ CATALANA

Un tomo UNA pesseta

ACABA DE PUBLICARSECOLECCIÓN DIAMANTETomo 120GABRIEL MIRÓ**LOS AMIGOS
LOS AMANTES
Y LA MUERTE**

Un tomo 0'50 pesetas

Contistes francesos, trad. catalana d'Alfons Maseras. Ptas. 2'50

Poesies, per J. M. López-Picó » 3

La guerra de les nacions.— Captain Morley. » 2

NOVEDAD

FEDERICO GARCÍA SANCHIZ

BARRIO LATINO

NOVELA

Un tomo Ptas. 3

EUGENIO D'ORS**LA FILOSOFIA DEL HOMBRE
QUE TRABAJA Y QUE JUEGA**

Un tomo Ptas. 3

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviós si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

GRAN TEATRE EUROPEU

“La mujer indecisa”